

Een keuze voor euthanasie is geen individuele beslissing, blijkt uit onderzoek van *Trouw*. De mening van naasten en de eventuele belasting voor de omgeving spelen een grote rol.

Marten van de Wier en **Tim van der Pal** 24 maart 2023, 22:47

Voor mensen die euthanasie een optie vinden, weegt zwaar mee dat ze hun naasten in de laatste levensfase niet te veel willen belasten. Dat blijkt uit een [opiniepeiling door Panel Inzicht in opdracht van Trouw](#), die door duizend mensen is ingevuld.

Voor 40 procent van de respondenten is euthanasie een optie. Nog eens 32 procent zegt het misschien te zullen overwegen. Voor meer van de helft (57 procent) van deze groepen samen weegt belasting van de naasten zwaar mee. Een op de vijf geeft aan dat ze de maatschappij niet te zwaar willen belasten, en dat dit voor hen een belangrijke reden zou zijn om voor euthanasie te kiezen.

De tekst loopt door onder de grafiek.

Voorkomen van lijden is belangrijkste reden

De groep die openstaat voor euthanasie, wil vooral lijden door ziekte voorkomen (70 procent). Hiervoor is euthanasie dan ook bedoeld. Dat veel geënquêteerden daarnaast willen meewegen of ze een belasting vormen voor naasten, is opvallend. Artsen mogen dit argument niet meenemen als ze beslissen over euthanasie, maar voor patiënten persoonlijk kan het wel een rol spelen.

Ingrid Rep maakt zich daar zorgen over. “Als dit de argumenten worden, dan zijn we met zijn allen verkeerd bezig”, zegt de directeur van ouderenbond Kbo-Pcob. Directeur Anneke Sipkens van ouderenbond Anbo noemt het ‘heftig’ en ‘schrijnend’ als de doodswens van mensen beïnvloed wordt door angst om een belasting te zijn voor hun omgeving.

Belasting van naasten zal zelden de voornaamste reden zijn om voor euthanasie te kiezen, denkt Fransien van ter Beek, voorzitter van de Vereniging voor een Vrijwillig Levens einde (NVVE). “Wij horen vaak dat het een bijkomende reden is. Niet dat mensen het gevoel hebben dat hun omgeving hen niet wil helpen, maar ze hebben vaak een diep gewortelde wil de eigen boontjes te doppen. Dat is een persoonlijke afweging”, vindt ze.

‘Onrust en angst over toekomst van de zorg’

Sipkens denkt dat bij de uitkomsten van de enquête ‘het slechte nieuws over de toekomst van de zorg’ een rol speelt. Ze denkt dat Nederlanders daardoor ‘onrustig en angstig’ zijn bij het vooruitzicht afhankelijk te worden, zeker nu de zorg kampt met personeelstekorten en de stijgende zorgkosten gelinkt worden aan de vergrijzing.

“We moeten meer voor elkaar gaan zorgen”, zegt Sipkens. “Maar er is onvoldoende beleid om mantelzorg makkelijker te maken.” Toch zijn naasten vaker tot mantelzorg bereid dan mensen denken, stelt Sipkens. “Ga het gesprek aan. En je kunt voor anderen ook nog echt van waarde zijn in die laatste fase.”

Ideeën over euthanasie veranderen vaak als puntje bij paaltje komt

Veel mensen willen niet op eigen houtje beslissen over hun dood. Zij vinden vooral de mening van hun partner en kinderen belangrijk. Van de groep die openstaat voor euthanasie, zou de helft daarvan afzien als partner en kinderen tegen zijn.

De tekst loopt door onder de grafiek.

Of de deelnemers aan het onderzoek er werkelijk zo over denken als ze later ooit voor de keuze komen te staan, is de vraag. Artsen zien vaak dat als puntje bij paaltje komt, de ideeën over euthanasie veranderen. “Vaak vinden mensen toch een manier om door te leven”, zegt arts ouderengeneeskunde Nienke Nieuwenhuizen.

Bij de groep die nooit euthanasie zou overwegen – 28 procent van de respondenten – komt dat vooral omdat dat niet strookt met hun geloof of levensovertuiging (bij bijna de helft van die groep).

Met dit onderzoek en een serie verhalen staat *Trouw* de komende weken stil bij de manier waarop we sterven, en de keuzes die we maken rond het sterfbed.

Afspiegeling van Nederland

De enquête is eind november vorig jaar verstuurd. Ongeveer een op de tien benaderde panelleden deed mee. Dat een grote groep panelleden wel is uitgenodigd, maar niet (op tijd) heeft meegedaan aan deze vragenlijst, kan de resultaten op juist dit onderwerp hebben beïnvloed. Panel Inzicht heeft ervoor gezorgd dat de groep die de enquête invulde een afspiegeling van Nederland vormt voor wat betreft

opleidingsniveau, regio, en leeftijd. In het onderzoek is een weging toegepast op basis van migratieachtergrond. [Lees hier een uitgebreide verantwoording.](#)

Lees ook:

Het sterven is steeds meer van onszelf - en onze naasten

Sterven is steeds vaker een kwestie van kiezen. Die keuzes maken we met onze naasten, zo blijkt uit een onderzoek van Trouw en Panel Inzicht. [Wat betekent dat voor het sterven?](#)

Wat doen we met de dood? De belangrijkste resultaten uit het Trouw-onderzoek op een rij

Hoe zien Nederlanders hun sterfbed voor zich? De belangrijkste bevindingen [uit het onderzoek van Trouw en Panel Inzicht op een rij.](#)